

Datum
2 april 2025

Ons kenmerk
UTR-CVH-020425-001

Betreft
Position paper FNV t.b.v. rondetafelgesprek WIA-problematiek 8 april 2025

Doorkiesnummer
088-3681834

Email contactpersoon
jessica.vanruitenburg@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Position paper FNV t.b.v. Rondetafelgesprek WIA-problematiek op 9 april 2025

Sinds enkele maanden wordt steeds duidelijker dat het UWV al langere tijd grote problemen heeft met de uitvoering van de WIA. Zo'n 43.000 tot 80.000 uitkeringen moeten opnieuw beoordeeld worden, omdat daar fouten mee gemaakt kunnen zijn. Dit leidt tot grote onzekerheid en ziekmakende stress bij arbeidsongeschikten.

Problemen UWV

De problemen die nu bij de uitvoering bij UWV spelen komen niet uit de lucht vallen. De chaos vloeit voort uit uitvoeringsproblemen waarop niet, te laat of verkeerd is geacteerd of die het gevolg zijn van een tekortschietende automatisering bij UWV. Ze betreffen niet het WIA-stelsel. De FNV ziet hoe de chaos bij UWV wordt aangegrepen om het stelsel van de WIA ingrijpend te wijzigen. Maar de uitvoeringschaos bij het UWV mag niet misbruikt worden om te pleiten voor een radicale wijziging van het stelsel. De chaos zal daardoor alleen maar groter worden, zeker als hierdoor feitelijk bezuinigingen worden doorgevoerd.

Wel stelt FNV zich op het standpunt dat het aanpakken van de hardheden een voorwaarde is voor om de uitvoering eenvoudiger en beter te maken. Zonder flankerend beleid en steun zal UWV niet in staat zijn om tot een solide uitvoering van de werknemersverzekeringen te komen. Pleisters plakken helpt echt niet meer. Help het UWV om haar werk te kunnen uitvoeren zodat we niet van de ene crisis naar de andere crisis gaan en het UWV alles finaal boven de pet groeit.

Verbeterplan

Inmiddels heeft het UWV een verbeterplan gepresenteerd. In de brief van 24 maart jl. schrijft de minister dat 'de budgettaire gevolgen van de corrigeeroperatie' meegenomen worden bij de Voorjaarsnota. De FNV gaat ervan uit dat dit niet ten koste gaat van de aanpak van de hardheden in de WIA.

De FNV is blij dat in de verbeteraanpak onderzocht wordt of eventuele nabetaling buiten het inkomen gehouden kan worden. De FNV vindt dit van belang, omdat mensen in grote problemen kunnen komen als ze door nabetalingen plotseling toeslagen moeten nabetalen. Ook blijft de FNV benadrukken dat van terugvorderingen geen sprake mag zijn. De FNV wil snel een einde aan de onzekerheid bij uitkeringsgerechtigden hierover en vraagt dus garantie dat er niet teruggevorderd wordt

Ook vindt de FNV het positief dat de optie van een onverplichte tegemoetkoming onderzocht wordt. Daarbij vindt de FNV het van belang dat uitkeringsgerechtigden wel vooraf goed inzicht moeten kunnen hebben in de omvang van het bedrag aan niet ontvangen uitkeringen.

Daarnaast blijft de FNV benadrukken dat het UWV in deze immense hersteloperatie ontlast moet worden. Daarom pleit de FNV sterk voor flankerend beleid zoals een aparte rekenafdeling met meer menskracht, dat kan nieuwe chaos rond berekeningen voorkomen.

Wat is er volgens FNV nodig?

Een compleet nieuw stelsel biedt geen oplossing voor de hardheden waar arbeidsongeschikte werknemers nu mee te maken hebben en zal zelfs leiden tot nieuwe hardheden. Het stelsel van de WIA heeft wel snel forse reparatie nodig.

Het gaat dan met name om het aanpakken van de hardheden en maatregelen om de uitvoering bij UWV te verlichten:

- Verlaag de drempel van de WIA naar 15% zodat de WIA niet meer strijdig is met het ILO121-verdrag (International Labour Organization) en met het VN-verdrag Handicap (de VN schrijft een ondergrens van 15% voor). Het rapport van OCTAS stelt een drempel van 25% voor, dat is een stap in de goede richting.
- Schaf de vervolgitkering af zodat de uitkering een zelfstandig recht geeft op een leefbare uitkering, zoals ook het ILO121-verdrag voorschrijft. De huidige vervolgitkering is afhankelijk van iemands percentage arbeidsongeschiktheid en bedraagt een percentage van het minimumloon. Dat is onwenselijk want per definitie ónder het sociaal minimum.
- Pak op zeer korte termijn de door de werkgevers/verzekeringsmaatschappijen geïnitieerde herbeoordelingen aan. De artsencapaciteit kan zo op de juiste plaats ingezet worden. Het gaat om ruim 20.000 ineffectieve herbeoordelingen per jaar die zelden of nooit leiden tot een wijziging in de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspercentage. Het sterk tegengaan van deze nodeloze herbeoordelingen zal veel winst opleveren.
- Stel de 60+- maatregel met terugwerkende kracht tot datum verval van de maatregel van 1 januari 2025 weer in. In 2024 zijn op deze manier ruim 10.000 dossiers zonder arts afgedaan.
- Stop met de eerstejaars ziekewet-beoordelingen en zet in op goede begeleiding van de zieke vangnetter.

- Uit verschillende rapporten blijkt dat in verhouding flexwerkers een veel grotere kans hebben om de WIA-poort te bereiken. Het beperken van de doorgeschoten flexibilisering van de arbeidsmarkt zou ook de instroom in de WIA beperken. Ook in de re-integratiekansen van flexwerkers is nog veel te verbeteren.

Tot slot

De FNV pleit ervoor dat het stelsel terug in evenwicht wordt gebracht en dat orde op zaken wordt gesteld. Niet alleen in het belang van het UWV en de huidige groep uitkeringsgerechtigden, maar ook voor alle werkenden die nu totaal geen idee hebben wat ze te wachten staat als hen iets overkomt. Ze gaan er helaas onterecht vanuit dat het stelsel van arbeidsongeschiktheid in Nederland goed geregeld is. Net zoals de huidige arbeidsongeschikte dat ook dacht en verwachtte en van de koude kermis thuiskwam. Het is daarom van belang dat de belofte uit het regeerprogramma, dat voorstellen rond de WIA 'welwillend' zou worden behandeld, wordt ingelost. Maak dus bij de Voorjaarsnota voldoende extra middelen worden vrij om van het UWV weer een slagkrachtige organisatie te maken en ook definitief de hardheden in te WIA op te lossen.